

การเมืองสมัยใหม่ : ปรัชญาการเมืองของจอห์น ล็อก *

MODERN POLITICS: JOHN LOCKE'S POLITICAL PHILOSOPHY

พระอธิการประเสริฐ ปณญาวโร

Praatikan Prasoet Panyavaro

วัดสำโรง

Wat Sam Rong

Corresponding Author E-mail: prasroed.pla@stu.mcu.ac.th

บทคัดย่อ

บทความนี้นำเสนอการวิเคราะห์การเมืองสมัยใหม่ผ่านเลนส์ของปรัชญาทางการเมืองของ จอห์น ล็อก แนวคิดของล็อก เกี่ยวกับสิทธิส่วนบุคคล รัฐบาลตามความยินยอม และสัญญาทางสังคมมีอิทธิพลต่อความคิดและโครงสร้างทางการเมืองร่วมสมัยอย่างมีนัยสำคัญโดยการตรวจสอบสถานการณ์ทางการเมืองสมัยใหม่ เราจะเห็นว่าหลักการของล็อก ยังคงสะท้อนให้เห็นถึงการอภิปรายเกี่ยวกับความเสมอภาค ความยุติธรรม เสรีภาพ และบทบาทของรัฐบาลในสังคม อย่างไรก็ตามการเน้นที่การคุ้มครองสิทธิตามธรรมชาติของเขายังคงเป็นองค์ประกอบพื้นฐานในวาทกรรมเกี่ยวกับสิทธิมนุษยชนและการกำกับดูแลในปัจจุบัน

คำสำคัญ: การเมืองสมัยใหม่; ปรัชญาการเมือง; จอห์น ล็อก

Abstract

This article presents an analysis of modern politics through the lens of John Locke's political philosophy. Locke's concepts of individual rights, government by consent, and social contract significantly influence contemporary political thought and structures. By examining modern political situations, we can see how Locke's principles continue to reflect discussions on equality, justice, freedom, and the role of government in society. His emphasis on the protection of natural rights remains a fundamental element in current discourse on human rights and governance.

Keywords: Modern Politics; Political Philosophy; John Locke

บทนำ

จอห์น ล็อก ถือเป็นนักปรัชญาการเมืองที่มีอิทธิพลมากที่สุดคนหนึ่งในยุคปัจจุบัน แนวคิดและทฤษฎีของเขามีอิทธิพลอย่างลึกซึ้งต่อการพัฒนาการเมืองยุคใหม่และยังคงมีอิทธิพลต่อความคิดทางการเมืองในปัจจุบันนอกจากนี้ ความเกี่ยวข้องของทฤษฎีของล็อก สามารถสังเกตได้ในการอภิปรายร่วมสมัยเกี่ยวกับความยุติธรรมทางสังคมและความไม่เท่าเทียมกันทางเศรษฐกิจในขณะที่สังคมต้องเผชิญกับประเด็นต่าง ๆ เช่น การว่างงานของเยาวชนและอุปสรรคทางระบบต่อโอกาส หลักการของความยินยอมและสิทธิส่วนบุคคลจึงมีความสำคัญมากขึ้นในการสนับสนุนการปฏิรูปที่เพิ่มอำนาจ ในบริบทนี้ ล็อกเน้นที่การคุ้มครองสิทธิตามธรรมชาติไม่เพียง แต่ทำหน้าที่เป็นรากฐานทางปรัชญา แต่ยังเป็นการเรียกร้องให้ดำเนินการเพื่อสร้างระบบที่เท่าเทียมกันซึ่งสะท้อนถึงอุดมคติประชาธิปไตยความท้าทายอยู่ที่การแปลแนวคิดที่เป็นนามธรรมเหล่านี้เป็นนโยบายที่จับต้องได้ซึ่งจัดการกับความซับซ้อนของการกำกับดูแลที่ทันสมัย ในขณะเดียวกันก็มั่นใจว่าเสียงของแต่ละคนได้รับการฟังและเคารพดังนั้นมรดกของล็อก ยังคงสร้างแรงบันดาลใจให้เกิดการเคลื่อนไหวที่มุ่งสู่การส่งเสริมสังคมที่ครอบคลุมซึ่งเสรีภาพและความเท่าเทียมกันเป็นสิ่งสำคัญในขณะที่เราเจาะลึกเข้าไปในแนวคิดของล็อก เราจะพบว่าการนำหลักการเหล่านี้มาใช้ในบริบททางสังคมปัจจุบันยังคงเป็นความท้าทายที่สำคัญ โดยเฉพาะอย่างยิ่งเมื่อพูดถึงการสร้างกลไกที่มีประสิทธิภาพในการรับมือกับความไม่เท่าเทียมกันและการละเมิดสิทธิมนุษยชนการอภิปรายเกี่ยวกับแนวทางปฏิบัติที่สามารถนำไปใช้ได้จริงจึงเป็นสิ่งจำเป็นเพื่อให้มั่นใจว่าหลักการของล็อก จะไม่เพียงแต่เป็นทฤษฎี แต่ยังคงกลายเป็นแนวทางในการสร้างสังคมที่ยุติธรรมและมีความเท่าเทียมกันในทุกระดับ การสำรวจแนวทางปฏิบัติเหล่านี้จะช่วยให้เราเข้าใจถึงวิธีที่สังคมสามารถนำหลักการของล็อก มาปรับใช้ในเชิงนโยบายและกฎหมาย เพื่อสร้างโอกาสที่เท่าเทียมกันสำหรับทุกคนและส่งเสริมสิทธิมนุษยชนอย่างแท้จริง หากศีลธรรมเป็นสิ่งที่มิได้มีมาแต่ธรรมชาติ นั้นย่อมแปลว่า ความคิดด้านศีลธรรมของเราต้องเป็นสิ่งที่อยู่บนพื้นฐานของประสบการณ์ การรักษาตัวให้อยู่รอด และการแสวงหาความสุข ความรู้สึกของเราที่เป็นตัวผลักดันให้เกิดความคิด และความรู้อของมนุษย์ ย่อมต้องจำกัดอยู่กับสรรพสิ่งที่เชื่อมโยงอยู่กับความรู้สึก หรือประสบการณ์เท่านั้น (ปานเทพ พัวพงษ์พันธ์, 2566)

ภาพที่ 1 จอห์น ล็อก นักปรัชญาชาวอังกฤษ
ที่มา: กฤตภาส ศักดิษฐานนท์ (2566)

การพิจารณาถึงความท้าทายเหล่านี้จะเปิดโอกาสให้เกิดการอภิปรายที่สร้างสรรค์เกี่ยวกับวิธีการบูรณาการแนวคิดของล็อก เข้ากับนโยบายสาธารณะในปัจจุบัน ซึ่งอาจรวมถึงการส่งเสริมระบบการศึกษาและการเข้าถึงบริการทางสังคมที่เป็นธรรมเพื่อเพิ่มขีดความสามารถให้กับประชาชนทุกกลุ่ม การพัฒนานโยบายที่มีประสิทธิภาพเหล่านี้จะต้องอิงจากการวิจัยและข้อมูลเชิงลึกเกี่ยวกับความต้องการของชุมชน เพื่อให้แน่ใจว่าการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นสามารถตอบสนองต่อความท้าทายทางสังคมได้อย่างแท้จริง การสร้างความร่วมมือระหว่างภาคส่วนต่าง ๆ ในสังคม เช่น รัฐบาล องค์กรไม่แสวงหาผลกำไร และชุมชนท้องถิ่น จะเป็นกุญแจสำคัญในการนำแนวคิดของล็อก ไปใช้ในทางปฏิบัติและส่งเสริมการเปลี่ยนแปลงที่ยั่งยืน การสร้างความร่วมมือเหล่านี้จะช่วยให้เราใช้ทรัพยากรและความเชี่ยวชาญที่มีอยู่ได้อย่างเต็มที่เพื่อพัฒนานโยบายที่ตอบสนองต่อความต้องการเฉพาะของแต่ละกลุ่มในสังคม และสร้างผลกระทบเชิงบวกที่ยั่งยืนต่อคุณภาพชีวิตของประชาชนทุกคน การสร้างความร่วมมือระหว่างภาคส่วนต่าง ๆ นั้นจะต้องมีการสื่อสารที่ชัดเจนและโปร่งใส เพื่อให้ทุกฝ่ายสามารถเข้าใจเป้าหมายร่วมกันและทำงานไปในทิศทางเดียวกัน ซึ่งจะช่วยเสริมสร้างความไว้วางใจและความมุ่งมั่นในการดำเนินการตามแนวทางของล็อก อย่างมีประสิทธิภาพ บทความนี้เราจะสำรวจปรัชญาการเมืองของจอห์น ล็อก โดยตรวจสอบแนวคิดสำคัญของเขาและความเกี่ยวข้องของแนวคิดเหล่านั้นในทางการเมืองยุคปัจจุบัน

แนวคิดของจอห์น ล็อก

ล็อกให้ความสำคัญต่อเรื่องสิทธิและเสรีภาพของประชาชนอย่างมาก จนกล่าวได้ว่าเป็น ‘บิดาแห่งแนวคิดเสรีนิยมประชาธิปไตย’ ดังปรากฏในงานเขียนอันสำคัญชิ้นหนึ่งของเขาที่อ้างอิงกันในหมู่นักรัฐศาสตร์และปรัชญาจวบจนปัจจุบัน นั่นก็คือ “Second Treatise of Government” (ความเรียงเรื่องที 2 ว่าด้วยการปกครอง) ที่แต่เดิมเขาเขียนขึ้นเพื่อโจมตีแนวคิดสมบูรณาญาสิทธิราชย์ภายใต้ราชวงศ์สจวร์ตของอังกฤษที่มีลักษณะโอนเอียงไปในทางกดขี่ประชาชนที่นับถือศาสนาคริสต์นิกายโปรเตสแตนต์ อีกทั้งต่อมานงานเขียนชิ้นนี้ถูกนำไปใช้ในการปกป้องเจตนารมณ์ของการปฏิวัติอันรุ่งโรจน์ ค.ศ. 1688 ของเจ้าชายวิลเลียม ออฟ ออนเรนจ์ แห่งเนเธอร์แลนด์ ที่เข้ามาชิงราชสมบัติของพระเจ้าเจมส์ที่ 2 ด้วยการสนับสนุนของฝ่ายรัฐสภาอังกฤษ เหตุการณ์นี้ทำให้อำนาจของกษัตริย์อังกฤษลดลงและอยู่ภายใต้การควบคุมของรัฐสภาเรื่อยมาจนถึงปัจจุบัน (โกอุส, 2566)

หลักการพื้นฐานประการหนึ่งของปรัชญาการเมืองของล็อก คือ แนวคิดเรื่องสิทธิตามธรรมชาติตามแนวคิดของล็อก บุคคลทุกคนเกิดมาพร้อมกับสิทธิตามธรรมชาติบางประการที่ผู้มีอำนาจใด ๆ ไม่สามารถพรากไปจากพวกเขาได้สิทธิตามธรรมชาติเหล่านี้ได้แก่ชีวิตเสรีภาพและทรัพย์สิน (Garry, 2002) ล็อกเชื่อว่าสิทธิเหล่านี้มอบให้กับบุคคลโดยพระเจ้าและไม่ต้องอยู่ภายใต้การปกครองหรือผู้ปกครองใด ๆ อำนาจของล็อกยังกล่าวถึงความสำคัญของความเป็นอิสระและเหตุผลของแต่ละบุคคลด้วย เขาเชื่อว่าบุคคลมีสิทธิโดยธรรมชาติในการตัดสินใจเกี่ยวกับชีวิตของตนเอง และเหตุผลดังกล่าวควรเป็นแนวทางในการปฏิสัมพันธ์ทางการเมืองและสังคม ล็อกได้แย้งแนวคิดเรื่องระบอบสมบูรณาญาสิทธิราชย์และสนับสนุนแนวคิดเรื่องรัฐบาลที่มีเหตุผลและเป็นตัวแทน การเน้นย้ำถึงความเป็นอิสระและความมีเหตุผลของแต่ละบุคคลมีส่วนช่วยในการพัฒนาระบอบประชาธิปไตยเสรีนิยมและความเชื่อในคุณค่าและศักดิ์ศรีโดยธรรมชาติของมนุษย์

ในมุมมองของ จอห์น ล็อก อำนาจมีลักษณะสำคัญ 3 ประการ คือ

1. อำนาจเป็นความสัมพันธ์ระหว่างผู้คน ล็อกเชื่อว่าอำนาจมีอยู่เฉพาะในความสัมพันธ์กับผู้อื่นเท่านั้น เนื่องจากเกี่ยวข้องกับความสามารถของบุคคลหนึ่งที่จะส่งผลต่อการกระทำหรือความคิดของบุคคลอื่น อำนาจไม่ใช่คุณภาพโดยธรรมชาติที่บุคคลครอบครอง แต่เป็นปฏิสัมพันธ์ที่มีพลังระหว่างผู้คน
2. อำนาจเป็นทรัพยากรที่จำกัด ล็อกเชื่อว่าอำนาจนั้นมีจำกัดและดำรงอยู่ในขอบเขตที่จำกัด เขาอธิบายว่าอำนาจนั้นได้มาจากความยินยอมของผู้อื่นและมอบให้กับบุคคลหรือกลุ่มบุคคลเพื่อวัตถุประสงค์เฉพาะ ดังนั้นอำนาจจึงไม่ใช่สิ่งสมบูรณ์และบุคคลหรือกลุ่มบุคคลจะมีอำนาจได้เฉพาะในขอบเขตที่ผู้อื่นมอบให้เท่านั้น
3. อำนาจดำรงอยู่เพียงชั่วคราว ล็อกมองว่าอำนาจมีการเปลี่ยนมืออยู่ตลอดเวลาและไม่คงที่ เขาเน้นย้ำว่าอำนาจดำรงอยู่อย่างตายตัวถาวรในตัวบุคคลหรือกลุ่มใด ๆ แต่อำนาจ

สามารถได้มา สูญเสีย หรือถ่ายโอนได้เมื่อสถานการณ์เปลี่ยนแปลงไป ด้วยเหตุนี้ อำนาจจึงเป็นแนวคิดที่ลื่นไหลซึ่งมีวิวัฒนาการไปตามกาลเวลา

หลักการอำนาจการเมืองมาจากความยินยอมมีฐานคิดว่า มนุษย์ทุกคนเกิดมามีสิทธิโดยธรรมชาติ อันได้แก่ สิทธิในการดำรงชีวิต เสรีภาพ และสิทธิในทรัพย์สิน มนุษย์จัดตั้งชุมชนและสังคมเพื่ออยู่ร่วมกัน แต่การอยู่ร่วมกันของคนหมู่มากย่อมมีปัญหาและความขัดแย้งได้ มนุษย์จึงมาตกลงกันโดยสมัครใจที่จะสละเสรีภาพตามธรรมชาติบางส่วนเพื่อแลกกับการคุ้มครองสิทธิของพวกเขา โดยมอบอำนาจให้แก่บุคคลหรือคณะบุคคล เพื่อใช้อำนาจในนามของพวกเขา ความยินยอมจึงเป็นพื้นฐานของอำนาจทางการเมืองที่ชอบธรรม (พิชาย รัตนดิกลง ภูเก็ท, 2566) ในเรื่องของอำนาจการปกครองและสัญญาประชาคมที่เป็นแนวคิดหลักในการก่อตั้งปรัชญาการเมืองสมัยใหม่ (กิริติ บุญเจือ, 2528)

1. อำนาจของรัฐและการจำกัดอำนาจ ล็อกเชื่อว่า อำนาจในการปกครองไม่ได้มาจากพระเจ้าหรือสิทธิพิเศษของกษัตริย์ แต่ควรมีพื้นฐานจากการยอมรับและความเห็นชอบของประชาชน โดยรัฐมีหน้าที่ในการปกป้องสิทธิพื้นฐานของมนุษย์ ซึ่งประกอบด้วย ชีวิต เสรีภาพ และทรัพย์สิน (Life Liberty and Property) การปกครองต้องได้รับความชอบธรรมจากการยอมรับของผู้ปกครอง และอำนาจของรัฐต้องมีขอบเขตที่จำกัด ผลงานที่สำคัญที่สุดประการหนึ่งของล็อกในด้านปรัชญาการเมืองคือการสนับสนุนรัฐบาลที่มีอำนาจจำกัดเขาเชื่อว่ารัฐบาลควรมีอำนาจจำกัดและควรแทรกแซงกิจการของประชาชนเมื่อจำเป็นเท่านั้นความคิดนี้ถือเป็นการปฏิวัติในช่วงเวลาที่มีการปกครองแบบสมบูรณาญาสิทธิราชย์ยังคงแพร่หลายนอกจากนี้ ล็อกยังโต้แย้งถึงการแบ่งแยกอำนาจภายในรัฐบาลซึ่งได้แก่ฝ่ายบริหารฝ่ายนิติบัญญัติและฝ่ายตุลาการเพื่อป้องกันไม่ให้ฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งมีอำนาจมากเกินไประบบการตรวจสอบและถ่วงดุลนี้ทำให้มั่นใจได้ว่าไม่มีหน่วยงานใดหน่วยงานหนึ่งมีอำนาจควบคุมรัฐบาลได้อย่างสมบูรณ์

ล็อกเสนอแนวคิด “สัญญาประชาคม” (Social Contract) ที่หมายถึงข้อตกลงระหว่างประชาชนกับรัฐ โดยที่ประชาชนยินยอมมอบอำนาจให้รัฐบาลเพื่อรักษาความสงบเรียบร้อย และปกป้องสิทธิของตนเอง ในขณะที่เดียวกันรัฐบาลก็ต้องรักษาผลประโยชน์ของประชาชน เมื่อรัฐใช้อำนาจเกินขอบเขต หรือไม่สามารถปกป้องสิทธิของประชาชนได้ ประชาชนมีสิทธิที่จะล้มล้างรัฐบาลและตั้งรัฐบาลใหม่

2. แนวคิดเกี่ยวกับสิทธิส่วนบุคคล ล็อกถือว่า สิทธิเป็นสิทธิธรรมชาติ ที่เกิดขึ้นพร้อมกับการเกิดของมนุษย์ และไม่สามารถถูกละเมิดหรือยึดคืนได้โดยอำนาจภายนอก สิทธิที่สำคัญที่สุดคือ สิทธิในทรัพย์สิน ซึ่งล็อกเห็นว่าเป็นสิทธิที่เกิดจากการที่บุคคลใช้แรงงานและทรัพยากรในธรรมชาติเพื่อแปรสภาพเป็นสิ่งที่ตนเป็นเจ้าของ ดังนั้นรัฐไม่สามารถยึดทรัพย์สินของบุคคลได้โดยไม่ได้รับความยินยอมจากเจ้าของปรัชญาการเมืองของล็อกยังเน้นย้ำถึงสิทธิและความเท่าเทียมกันของแต่ละบุคคลอีกด้วยเขาเชื่อว่าบุคคลทุกคนมีความเท่าเทียมกันในแง่ของสิทธิตามธรรมชาติและรัฐบาลควรปฏิบัติต่อพวกเขาเช่นนั้นนอกจากนี้เขายังโต้แย้งว่าสิทธิเหล่านี้มีอยู่ใน

ตัวเองและไม่สามารถถูกพรากไปโดยอำนาจใดๆได้ตามคำกล่าวของลัทธิวัตถุนิยมของรัฐบาลคือการปกป้องสิทธิตามธรรมชาติเหล่านี้และหากรัฐบาลไม่สามารถทำได้พลเมืองก็มีสิทธิที่จะล้มล้างมันได้แนวคิดเรื่องอำนาจอธิปไตยของประชาชน แนวคิดที่ว่าอำนาจอยู่ในมือของประชาชนถือเป็นหลักการพื้นฐานในระบอบประชาธิปไตยสมัยใหม่

3. การแบ่งแยกอำนาจ ลัทธิเชื่อในหลักการ การแบ่งแยกอำนาจ ที่แบ่งอำนาจรัฐออกเป็น 3 สาขาหลัก ได้แก่

3.1 อำนาจบริหาร (Executive Power) คือ การดำเนินการตามกฎหมายและการบังคับใช้

3.2 อำนาจนิติบัญญัติ (Legislative Power) คือ การสร้างและแก้ไขกฎหมาย

3.3 อำนาจตุลาการ (Judicial Power) คือ การตัดสินและแก้ไขข้อพิพาทตามกฎหมาย การแบ่งแยกอำนาจเหล่านี้ช่วยป้องกันไม่ให้อำนาจตกอยู่ในมือของคนเพียงกลุ่มเดียว และช่วยปกป้องสิทธิและเสรีภาพของประชาชนจากการใช้อำนาจที่ไม่ชอบธรรม

4. ความสำคัญของการปกป้องสิทธิ ลัทธิเห็นว่า การปกป้องสิทธิของประชาชนเป็นหน้าที่หลักของรัฐ หากรัฐทำการละเมิดสิทธิของประชาชนหรือใช้อำนาจเกินขอบเขต เช่น การกระทำที่กดขี่หรือบังคับประชาชนให้สูญเสียเสรีภาพ ประชาชนมีสิทธิที่จะยึดคืนสิทธิของตนและต่อต้านการกระทำดังกล่าว

อำนาจของรัฐต้องมีขอบเขตที่จำกัดและต้องได้รับการยอมรับจากประชาชน ภายใต้สัญญาสังคม รัฐต้องปกป้องสิทธิของประชาชนในการดำรงชีวิต เสรีภาพ และทรัพย์สิน โดยการแบ่งแยกอำนาจและการมีระบบตรวจสอบอำนาจเพื่อป้องกันการใช้อำนาจเกินขอบเขตซึ่งแนวคิดเหล่านี้มีอิทธิพลอย่างมากต่อการพัฒนาระบอบประชาธิปไตยและสิทธิของมนุษย์ในปัจจุบัน

การเมืองไทยในยุคโลกาภิวัตน์

การเมืองไทยในยุคโลกาภิวัตน์ (Globalization) เป็นช่วงเวลาที่มีการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจ สังคม และการเมืองมีผลกระทบอย่างมากจากกระแสโลกาภิวัตน์ ซึ่งทำให้ประเทศไทยต้องปรับตัวทั้งในด้านนโยบายและโครงสร้างทางสังคมและเศรษฐกิจ โดยเฉพาะในช่วงทศวรรษหลัง ๆ ที่การเมืองไทยเผชิญกับความท้าทายใหม่ ๆ เช่น การปรับตัวเข้าสู่ระบบเศรษฐกิจเสรี การเปลี่ยนแปลงในระบบการปกครอง การกระตุ้นการมีส่วนร่วมทางการเมือง และความขัดแย้งภายในประเทศ

1. ผลกระทบจากโลกาภิวัตน์ทางเศรษฐกิจ

โลกาภิวัตน์ทำให้การค้าและการลงทุนข้ามชาติกลายเป็นส่วนสำคัญของการเติบโตทางเศรษฐกิจของประเทศไทย ประเทศไทยได้เข้าร่วมในองค์การการค้าระดับโลก เช่น องค์การการค้าโลก (WTO) และสร้างความสัมพันธ์ทางการค้ากับประเทศต่าง ๆ ผ่านข้อตกลงทางการค้า

แบบเสรีกับประเทศต่าง ๆ เช่น สหรัฐอเมริกา ญี่ปุ่นและประเทศในอาเซียน (พระเรืองเดช โชติธมโม และคณะ, 2562)

การเปิดเสรีทางการค้าและการลงทุนทำให้เศรษฐกิจไทยได้รับการกระตุ้นจากการเข้าไปมีส่วนร่วมในตลาดโลก แต่ก็มีผลกระทบจากการแข่งขันที่สูงขึ้น ซึ่งอาจนำไปสู่การกระจุกตัวทางเศรษฐกิจและความเหลื่อมล้ำในสังคมที่เพิ่มขึ้น การเปิดเสรีทางการค้าบางครั้งก็ทำให้ผู้ประกอบการในประเทศต้องเผชิญกับการแข่งขันที่รุนแรงจากบริษัทต่างชาติ

2. การปรับตัวของการเมืองในระบบการปกครอง

ในด้านการเมือง การที่ประเทศไทยเข้าร่วมในกระแสโลกาภิวัตน์ทำให้ต้องปรับตัวให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงทางสังคมและเศรษฐกิจ บางส่วนของการเมืองไทยเริ่มมีการยอมรับในแนวทางประชาธิปไตยมากขึ้น แต่ในเวลาเดียวกัน ความขัดแย้งทางการเมืองระหว่างกลุ่มต่างๆ ก็ทวีความรุนแรงขึ้น

ในช่วงเวลาที่ผ่านมา ประเทศไทยได้เผชิญกับการเปลี่ยนแปลงทางการเมืองที่สำคัญ เช่น การรัฐประหารในปี พ.ศ. 2549 และปี พ.ศ. 2557 โดยที่ทั้งสองครั้งมีการล้มล้างรัฐบาลที่ได้รับการเลือกตั้งจากประชาชน และสร้างความไม่มั่นคงทางการเมือง นอกจากนี้ ยังมีการคัดค้านและขัดแย้งภายในสังคมที่มีแนวโน้มจะกลายเป็นความขัดแย้งระหว่างกลุ่มผู้มีอำนาจทางการเมืองและประชาชนที่ต้องการมีส่วนร่วมมากขึ้นในการตัดสินใจทางการเมือง

3. การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน

โลกาภิวัตน์ไม่เพียงแต่ส่งผลกระทบต่อเศรษฐกิจและการเมืองระดับชาติ แต่ยังมีผลต่อการเปลี่ยนแปลงทางสังคมและการเมืองในระดับท้องถิ่นและในกลุ่มชนชั้นต่าง ๆ ผู้คนในสังคมไทยเริ่มมีความตระหนักรู้เกี่ยวกับสิทธิของตนในกระบวนการทางการเมือง การเคลื่อนไหวทางการเมืองทั้งจากกลุ่มประชาธิปไตยและกลุ่มอนุรักษ์นิยมจึงมีความสำคัญมากขึ้น ในช่วงที่มีการประท้วงใหญ่ เช่น การชุมนุมของ กลุ่มเสื้อแดง (Red Shirts) ในช่วงปี พ.ศ. 2552-2553 และ กลุ่มเสื้อเหลือง (Yellow Shirts) ที่ต่อต้านรัฐบาลของนายกรัฐมนตรีทักษิณ ชินวัตรและรัฐบาลที่มาจากการเลือกตั้ง

การเคลื่อนไหวเหล่านี้สะท้อนให้เห็นถึงความต้องการของประชาชนในการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจทางการเมืองและเรียกร้องให้มีการเปลี่ยนแปลงในระบบการปกครอง รวมถึงความไม่พอใจในระบบการเมืองที่มีการผูกขาดอำนาจจากกลุ่มคนบางกลุ่ม

4. ความท้าทายจากสื่อและเทคโนโลยี

โลกาภิวัตน์ทำให้การสื่อสารและข้อมูลเคลื่อนที่ได้อย่างรวดเร็วผ่านทางอินเทอร์เน็ตและสื่อสังคมออนไลน์ เช่น Facebook Twitter และ LINE ซึ่งส่งผลให้ประชาชนสามารถแสดงความคิดเห็นและเข้าถึงข้อมูลทางการเมืองได้ง่ายขึ้น สื่อสังคมออนไลน์กลายเป็นเครื่องมือสำคัญที่ใช้ในการเรียกร้องความเป็นธรรมทางการเมืองและสร้างความตระหนักรู้ต่อปัญหาต่าง ๆ แต่ใน

ขณะเดียวกัน ก็มีความท้าทายจากการเผยแพร่ข้อมูลที่เป็นเท็จ (Fake News) หรือการบิดเบือนข้อมูลที่ส่งผลกระทบต่อความมั่นคงทางการเมือง

5. ความขัดแย้งในสังคมและการแบ่งแยกทางการเมือง

การเมืองไทยในยุคโลกาภิวัตน์ได้เผชิญกับความขัดแย้งทางการเมืองที่รุนแรง โดยเฉพาะในช่วงหลายปีที่ผ่านมา การแบ่งแยกระหว่างกลุ่มคนที่สนับสนุนระบอบประชาธิปไตยและกลุ่มที่สนับสนุนอำนาจรัฐทหารหรือการปกครองที่มีอำนาจเหนือลัทธิประชาธิปไตยทำให้เกิดการประท้วงและความขัดแย้งที่ลุกลาม

ในสมัยนี้ การเมืองไทยสะท้อนให้เห็นถึงความท้าทายในการสร้างความสมดุลระหว่างการรักษาความสงบเรียบร้อยและการยอมรับการมีส่วนร่วมทางการเมืองจากประชาชน ซึ่งเกิดความยุ่งเหยิงและความแตกแยกระหว่างกลุ่มต่างๆ ที่มีความคิดเห็นไม่ตรงกัน

ในระบอบที่โลกก้าวเข้าสู่ยุคสมัยของโลกาภิวัตน์หรือหลังเหตุการณ์รัฐประหาร พ.ศ. 2434 เป็นต้นมา รัฐบาลไทยได้มีการตรากฎหมายหรือแก้ไขกฎหมายค่อนข้างมาก จำนวนกฎหมายและประเภทของกฎหมายมีมากขึ้น ทำให้กฎหมายมีความสลับซับซ้อนมากขึ้น เฉพาะเรื่องมากขึ้น จำเป็นจะต้องมีการจัดระเบียบกฎหมาย โดยทำเป็นประมวลเพื่อความสะดวกในการสืบค้น การใช้บังคับ และการอ้างอิง

ขณะเดียวกัน การเรียนรู้กฎหมายให้ครอบคลุมกฎหมายที่สำคัญ ๆ จะเป็นเรื่องยากที่จะทำได้ มีความจำเป็นที่จะต้องแยกสาขาการศึกษากฎหมายเป็นสาขา ๆ เพื่อให้สามารถสร้างนักกฎหมายที่มีความเชี่ยวชาญอย่างแท้จริง การพิจารณาตัดสินคดีของศาลมีคดีค้างศาลมากตามสมควร และใช้เวลาในการพิจารณาตัดสินนาน โดยเฉพาะคดีในศาลชั้นต้น ศาลอุทธรณ์ และศาลฎีกา กำลังอยู่ในระหว่างการแก้ไขให้เร็วขึ้น โดยวิธีนัดพิจารณาคดีแบบต่อเนื่อง การกำหนดกรอบเวลาการพิจารณาตัดสินคดีให้กระชับ การจัดให้มีหน่วยช่วยงานผู้พิพากษา การไม่รับพิจารณาคดีในชั้นศาลฎีกาที่ไม่ใช่ประเด็นปัญหาข้อกฎหมาย เป็นต้น จุดที่เป็นปัญหาในระบบกฎหมายคือ ในเรื่องการจัดการศึกษาสาขานิติศาสตร์ที่ นักศึกษามีความรู้ทางด้านภาษาต่างประเทศจำกัด มีทักษะด้านคอมพิวเตอร์ไม่มาก ทำให้การศึกษาคับแคบอยู่เฉพาะตัวบทกฎหมายไทย อาจเป็นปัญหาไม่สามารถสืบค้นพัฒนาระบบกฎหมายให้ทันสมัย หรือเมื่อต่างชาติเข้ามาติดต่อทำธุรกรรมมากขึ้น หรือฝ่ายไทยจะขยายการทำธุรกรรมไปยังต่างประเทศ นักกฎหมายไทยจะมีข้อจำกัด คือ ไม่รู้กฎหมายของต่างประเทศเท่าที่ควร (สถาบันพระปกเกล้า, 2552)

การเมืองไทยในยุคโลกาภิวัตน์เผชิญกับการเปลี่ยนแปลงและความท้าทายที่มากมายจากทั้งภายในและภายนอกประเทศ การขยายตัวของเศรษฐกิจโลกและการเชื่อมโยงกันอย่างใกล้ชิดในระดับโลกทำให้เกิดความเปลี่ยนแปลงทั้งในด้านเศรษฐกิจ สังคม และการเมือง อย่างไรก็ตาม การเมืองไทยยังคงเผชิญกับความขัดแย้งภายในและการไม่สามารถบรรลุข้อตกลง

ทางการเมืองได้อย่างยั่งยืน โดยเฉพาะในเรื่องของการมีส่วนร่วมของประชาชนและการปฏิรูปการเมืองที่ยุติธรรมและโปร่งใส

การวิเคราะห์แนวคิดของจอห์น ล็อก กับรัฐบาลทรราชในการเมืองไทยยุคโลกาภิวัตน์

การวิเคราะห์แนวคิดของ จอห์น ล็อก (John Locke) กับ รัฐบาลทรราช (Tyranny) ใน การเมืองไทยยุคโลกาภิวัตน์ เป็นการเชื่อมโยงระหว่างปรัชญาการเมืองที่เน้นความยุติธรรมและสิทธิของประชาชนในแนวคิดของล็อกกับสถานการณ์ทางการเมืองในไทยที่มีความท้าทายจากการปกครองที่ไม่เป็นไปตามหลักประชาธิปไตยในหลายช่วงเวลา โดยเฉพาะในยุคโลกาภิวัตน์ที่การเคลื่อนไหวทางเศรษฐกิจ สังคม และการเมืองได้รับผลกระทบจากกระแสโลกาภิวัตน์ที่เพิ่มความซับซ้อนในด้านการปกครอง เพราะผู้นำตั้งแต่ระดับล่างขึ้นมาคือ ผู้ใหญ่บ้านเป็นต้นมาเห็นได้ชัดว่า เป็นการควบคุมอำนาจอำนาจไว้ในครอบครัวของตนเอง เพื่อจะได้ทำการทุจริตได้อย่างไม่มีใครเห็น คือ สามเณรเป็นผู้ใหญ่ หมอวาระส่งภรรยาขึ้นต่อ โดยข่มขู่ปิดกั้นไม่ให้บุคคลอื่นลงสมัครเลือกตั้ง เพราะกลัวความจริงในสิ่งที่ไม่ดีที่ตนเองทำจะปรากฏขึ้นมา

1. แนวคิดของจอห์น ล็อกเกี่ยวกับรัฐบาลและอำนาจ

ในแนวคิดของ จอห์น ล็อก อำนาจในการปกครองมาจาก สัญญาประชาคม (Social Contract) ซึ่งเป็นการตกลงร่วมกันระหว่างประชาชนกับรัฐบาล โดยที่ประชาชนยอมมอบอำนาจบางส่วนให้กับรัฐบาลเพื่อปกป้องสิทธิพื้นฐานของตน เช่น ชีวิต เสรีภาพ และ ทรัพย์สิน แต่ถ้ารัฐใช้หรือบริหารอำนาจเกินขอบเขต หรือละเมิดสิทธิของประชาชน รัฐบาลจะสูญเสียความชอบธรรมและประชาชนมีสิทธิในการต่อต้านหรือทำการปฏิวัติเพื่อเปลี่ยนแปลงรัฐบาล

การจำกัดอำนาจ ของรัฐและการปกป้องสิทธิของประชาชน คือ หัวใจของแนวคิดทางการเมืองของล็อก ซึ่งหมายความว่า รัฐต้องมีการแบ่งแยกอำนาจและมีการตรวจสอบเพื่อป้องกันการใช้อำนาจที่ไม่ชอบธรรมการจำกัดอำนาจของรัฐ และการปกป้องสิทธิของประชาชน เป็นสิ่งที่ไม่สามารถแยกจากกันได้ รัฐมีหน้าที่ในการปกป้องสิทธิพื้นฐานของประชาชนโดยไม่ละเมิดหรือใช้อำนาจเกินขอบเขต และอำนาจของรัฐจะต้องมาจากการยินยอมของประชาชน ในขณะที่การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนถือเป็นการรับรองความชอบธรรมของรัฐบาล นอกจากนี้ การจำกัดอำนาจและการแบ่งแยกอำนาจในรัฐบาลถือเป็นเครื่องมือสำคัญในการป้องกันการใช้อำนาจอย่างไม่ชอบธรรม ทั้งหมดนี้เป็นแนวทางที่มีอิทธิพลต่อการพัฒนาระบบประชาธิปไตยและการปกครองที่ยึดหลักสิทธิมนุษยชน

2. รัฐบาลทรราชในบริบทของประเทศไทย

ในการเมืองไทยยุคโลกาภิวัตน์ รัฐบาลทรราชสามารถมองได้ว่าเป็นรัฐบาลที่ใช้อำนาจเกินขอบเขตและไม่ยอมรับสิทธิของประชาชนในการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจทางการเมือง

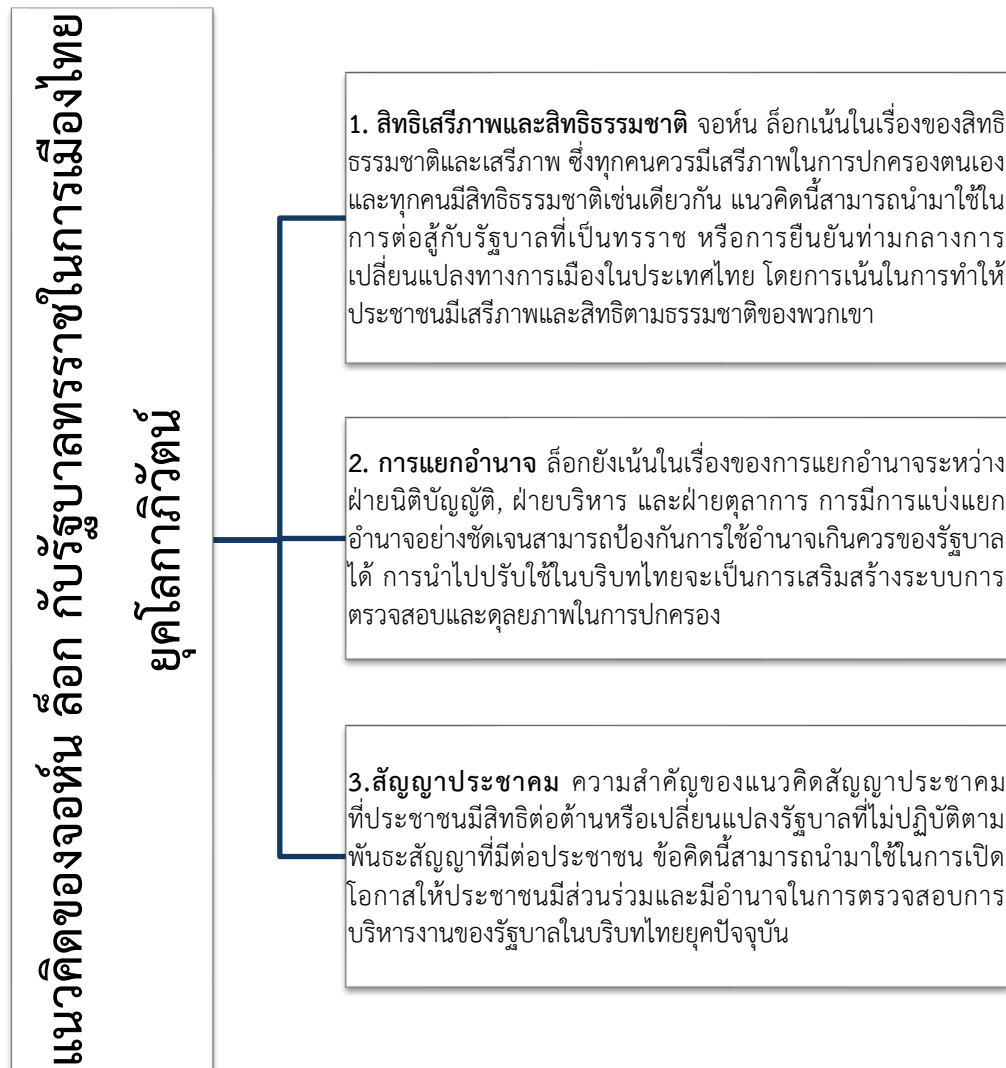
ซึ่งเป็นลักษณะของรัฐบาลที่ละเมิดหลักการที่ถือเชื่อว่ารัฐควรมี คือ การปกป้องสิทธิของประชาชนและการดำรงไว้ซึ่งความยุติธรรม

การรัฐประหารในประเทศไทย สะท้อนให้เห็นถึงลักษณะของรัฐบาลทหารที่ใช้อำนาจเบ็ดเสร็จและไม่เป็นไปตามหลักประชาธิปไตย ซึ่งรัฐบาลที่เกิดขึ้นจากการรัฐประหารเหล่านี้มักจะอ้างถึงการรักษาความสงบเรียบร้อยและการปกป้องผลประโยชน์ของชาติ แต่การขัดขวางกระบวนการทางประชาธิปไตยและการละเมิดสิทธิในการเลือกตั้งของประชาชนถือเป็นการกระทำที่ตรงข้ามกับแนวคิดของลัทธิที่ว่า “อำนาจของรัฐต้องมาจากความยินยอมของประชาชน” และการใช้อำนาจเกินขอบเขต ถือเป็นการปกครองที่ไม่ชอบธรรม

การทำลายต่อรัฐบาลทหารในยุคโลกาภิวัตน์ ทำให้เกิดการเชื่อมโยงข้อมูลและการสื่อสารอย่างรวดเร็วผ่าน สื่อสังคมออนไลน์ (Social Media) เช่น Facebook Twitter และ LINE ซึ่งเปิดโอกาสให้ประชาชนสามารถแสดงความคิดเห็นและเรียกร้องสิทธิของตนได้อย่างทันที ในหลายกรณี ประชาชนไทยได้ใช้ช่องทางเหล่านี้ในการแสดงความไม่พอใจต่อรัฐบาล โดยเฉพาะในช่วงที่มีการรัฐประหารหรือเมื่อรัฐบาลพยายามใช้อำนาจเกินขอบเขต เช่น การคัดค้านรัฐบาลจากกลุ่ม เสื้อแดง หรือการเรียกร้องให้มีการปฏิรูปการเมือง

การเคลื่อนไหวเหล่านี้สะท้อนถึงการใช้สิทธิในการต่อต้านรัฐบาลทหารหรือการปกครองที่ไม่ชอบธรรม ซึ่งตรงกับแนวคิดของลัทธิที่ว่า เมื่อรัฐบาลทำการละเมิดสิทธิของประชาชน ประชาชนมีสิทธิที่จะต่อต้านและล้มล้างรัฐบาลนั้น

ความขัดแย้งภายในและการละเมิดสิทธิ การปกครองแบบทหาร ไม่เพียงแต่จำกัดสิทธิของประชาชนในการเลือกตั้งและแสดงความคิดเห็น แต่ยังสร้างความขัดแย้งในสังคมไทยที่ลึกซึ้งขึ้น ภายใต้การปกครองที่ไม่ยึดหลักประชาธิปไตยและการใช้สิทธิในการเลือกตั้งที่ถูกคัดค้านทำให้เกิดความแตกแยกและปัญหาทางการเมืองที่ไม่สามารถแก้ไขได้อย่างยั่งยืน ความขัดแย้งที่เกิดขึ้นในสังคมไทย เช่น การเคลื่อนไหวจากกลุ่มเสื้อแดง ที่เรียกร้องให้มีการเลือกตั้งและการฟื้นฟูระบอบประชาธิปไตย และกลุ่มเสื้อเหลือง ที่ต่อต้านรัฐบาลในบางช่วงเวลา ล้วนสะท้อนถึงการแบ่งแยกระหว่างกลุ่มประชาชนที่สนับสนุนระบอบประชาธิปไตยและกลุ่มที่สนับสนุนการใช้อำนาจแบบทหาร

ภาพที่ 1 องค์ความรู้ที่ได้สังเคราะห์จากบทความ

สรุป

หลักการของจอห์น ล็อก เน้นการปกป้องสิทธิของประชาชนและการจำกัดอำนาจของรัฐบาล ขณะที่ในประเทศไทย รัฐบาลมักใช้อำนาจเบ็ดเสร็จและมีข้อจำกัดในการให้สิทธิประชาชนมีส่วนร่วมทางการเมือง แนวคิดของล็อกสนับสนุนให้มีโครงสร้างการเมืองที่ยุติธรรมและโปร่งใส ประชาชนควรมีส่วนร่วมในการตัดสินใจทางการเมืองเพื่อสร้างความชอบธรรมให้กับรัฐบาล และยืนยันว่ารัฐบาลทำงานเพื่อประโยชน์ของประชาชน กระแสโลกาภิวัตน์ยังเพิ่มความ

ซับซ้อนให้การต่อสู้ทางการเมืองของประชาชน ซึ่งทำให้มีการเคลื่อนไหวและการเรียกร้อง ความยุติธรรมมากขึ้นผ่านสื่อสังคมออนไลน์ โดยทั่วไป แนวคิดของลัทธิสามารถใช้เป็นกรอบในการพิจารณาการปกครองที่เกี่ยวข้องกับหลักประชาธิปไตยและสิทธิของประชาชนในประเทศไทยยุคปัจจุบัน เมื่อมาพิจารณาบริบทของประเทศไทย ยุคโลกาภิวัตน์สร้างความท้าทายให้การดำเนินงานของรัฐบาลพระราช ประเทศไทยเผชิญกับปัญหาการรัฐประหารหลายครั้ง ซึ่งส่งผลให้เกิดความไม่มั่นคงทางการเมืองและการละเมิดสิทธิมนุษยชน การใช้สื่อสังคมออนไลน์เพื่อสื่อสารและประท้วงกลายเป็นเครื่องมือสำคัญในการแสดงออกของประชาชน เพื่อท้าทายการใช้ อำนาจที่ไม่เป็นธรรม ประเทศไทยได้เห็นการเคลื่อนไหวทางการเมืองจากกลุ่มต่าง ๆ เช่น เสื้อแดงและเสื้อเหลือง ซึ่งสะท้อนถึงความต้องการของประชาชนที่จะมีส่วนร่วมในกระบวนการทางการเมืองและการปกครองที่ยึดหลักประชาธิปไตย แนวคิดของจอห์น ล็อก สามารถใช้เป็นกรอบในการวิพากษ์วิจารณ์และเสนอแนะแนวทางในการพัฒนาระบบการปกครองที่ยึดหลักสิทธิมนุษยชนและความยุติธรรม

เอกสารอ้างอิง

- กฤตภาส ศักดิชฐานนท์. (2566). จอห์น ล็อก นักปรัชญาผู้วางรากฐาน การเมืองสมัยใหม่. สืบค้น 1 พฤศจิกายน 2567, จาก <https://shorturl.asia/Dm1KS>
- กิริติ บุญเจือ. (2528). *แก่นปรัชญากรีก*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช.
- โกอุส. (2566). *แนวคิด จอห์น ล็อก ชี้ชัด การทุจริตทรัพย์สินหรือภาษีด้วยการอ้างความเท่าเทียม*. สืบค้น 1 พฤศจิกายน 2567, จาก <https://shorturl.asia/8Rovt>
- ปานเทพ พัวพงษ์พันธ์. (2566). *ปรัชญาตะวันตก (ตอนสิบเจ็ด) จอห์น ล็อก นักปรัชญาเมืองผู้ดี*. สืบค้น 1 พฤศจิกายน 2567, จาก <https://mgronline.com/daily/detail/9660000094751>
- พระเรื่องเดช โชติธรมโม และคณะ. (2562). เศรษฐกิจไทยในกระแสโลกาภิวัตน์. *วารสาร วนัฏทองแห่งพุทธศาสตร์ปริทรรศน์*, 6(2), 109-126.
- พิชาย รัตนดิลก ณ ภูเก็ต. (2566). *อำนาจในมุมมองนักปราชญ์ : จอห์น ล็อก-อำนาจรัฐมาจาก การยินยอม จำกัดการใช้ และเปลี่ยนได้*. สืบค้น 1 พฤศจิกายน 2567, จาก <https://mgronline.com/daily/detail/9660000096846>
- สถาบันพระปกเกล้า. (2552). *สภาพปัจจุบัน ปัญหาและแนวโน้มการบริหารเปลี่ยนแปลงสังคมโลกและสังคมไทย*. สืบค้น 1 พฤศจิกายน 2567, จาก <https://shorturl.asia/4bE9U>
- Garry, W. (2002). *Inventing America: Jefferson's Declaration of Independence*. Boston: Houghton Mifflin Co.

